

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 28 marca 2019 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko naturalne – Odpady – Dyrektywa 2008/98/WE –
Ponowne użycie i odzysk odpadów – Ścisłe kryteria dotyczące zniesienia statusu odpadu w odniesieniu
do osadów ściekowych po operacji odzysku – Brak kryteriów określonych na poziomie Unii
Europejskiej lub na poziomie krajowym

W sprawie C-60/18

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie
prejudycjalnym, złożony przez Tallinna Ringkonnakohus (sąd apelacyjny w Tallinnie, Estonia)
postanowieniem z dnia 22 stycznia 2018 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 31 stycznia 2018 r.,
w postępowaniu:

Tallinna Vesi AS

przeciwko

Keskkonnaamet,

przy udziale

Keskkonnaministeerium,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: A. Arabadjiev (sprawozdawca), prezes izby, T. von Danwitz, E. Levits, C. Vajda
i P.G. Xuereb, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Tallinna Vesi AS przez T. Pikamäego, vandeadvokaat,
- w imieniu rządu estońskiego przez N. Grünberg, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną
przez G. Palatiella, avvocato dello Stato,

* Język postępowania: estoński.

- w imieniu rządu niderlandzkiego przez M.K. Bulterman i M.A.M. de Ree, działające w charakterze pełnomocników,
 - w imieniu rządu austriackiego przez G. Hessego, działającego w charakterze pełnomocnika,
 - w imieniu Komisji Europejskiej przez E. Sanfrutos Cano, E. Kružíkovą i F. Thirana, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez L. Naaber-Kivisoo, vandeadvokaat,
- po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 29 listopada 2018 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 6 ust. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz.U. 2008, L 312, s. 3).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między Tallinna Vesi AS a Keskkonnaamet (urzędem ds. środowiska, Estonia) w przedmiocie wydania przez ten urząd dwóch decyzji doręczonych Tallinna Vesi dla celów odzysku odpadów i odmawiających stwierdzenia utraty statusu odpadu przez osady ściekowe po operacji odzysku.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motyw 1 dyrektywy 2008/98 stanowi:

„Dyrektywa 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów [(Dz.U. 2006, L 114, s. 9)] ustanawia ramy prawne dotyczące postępowania z odpadami we Wspólnocie. Definiuje ona kluczowe pojęcia, takie jak odpady, odzysk i unieszkodliwianie oraz ustanawia istotne wymogi w zakresie gospodarowania odpadami, w szczególności obowiązek dla zakładu lub przedsiębiorstwa wykonującego czynności związane z gospodarowaniem odpadami do uzyskania zezwolenia lub rejestracji oraz obowiązek dla państw członkowskich do sporządzania planów gospodarki odpadami. Określa ona także główne zasady, takie jak obowiązek postępowania z odpadami w sposób niewywierający ujemnego oddziaływania na środowisko lub zdrowie ludzkie, zachęcanie do stosowania hierarchii postępowania z odpadami oraz – zgodnie z zasadą »zanieczyszczający płaci« – wymóg, aby koszty unieszkodliwiania odpadów były ponoszone przez posiadacza odpadów lub przez poprzednich posiadaczy, lub przez producentów produktów, z których te odpady powstały”.
- 4 Motywy 28 i 29 dyrektywy 2008/98 brzmią następująco:

„(28) Niniejsza dyrektywa powinna pomóc UE zbliżyć się do »społeczeństwa recyklingu«, dążącego do eliminacji wytwarzania odpadów i do wykorzystywania odpadów jako zasobu [...].

(29) Zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i z celem utworzenia »społeczeństwa recyklingu« państwa członkowskie powinny popierać stosowanie odpadów posegregowanych w wyniku recyklingu [...] i o ile to możliwe, nie powinny wspierać składowania lub spalania takich odpadów”.

5 Motyw 30 tej dyrektywy przewiduje:

„Aby wprowadzić w życie zasadę ostrożności i zasadę zapobiegania zawarte w art. [191] ust. 2 [TFUE], niezbędne jest ustalenie ogólnych celów dla środowiska dotyczących gospodarowania odpadami w obrębie Wspólnoty. Na mocy tych zasad zadaniem Wspólnoty i państw członkowskich jest ustanowienie ram prawnych dla zapobiegania, redukcji oraz, w miarę możliwości, eliminowania u źródła zanieczyszczeń lub uciążliwości poprzez przyjęcie środków eliminujących rozpoznane zagrożenia”.

6 Zgodnie z art. 3 pkt 1 wspomnianej dyrektywy:

„Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

1) »odpady« oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć, lub do których pozbycia został zobowiązany”.

7 Artykuł 4 ust. 1 tejże dyrektywy, zatytułowany „Hierarchia postępowania z odpadami”, brzmi następująco:

„1. Następująca hierarchia postępowania z odpadami ma zastosowanie jako kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania odpadami:

- a) zapobieganie;
- b) przygotowywanie do ponownego użycia;
- c) recykling;
- d) inne metody odzysku, np. odzysk energii, oraz
- e) unieszkodliwianie”.

8 Zgodnie z art. 6 dyrektywy 2008/98, zatytułowanym „Utrata statusu odpadu”:

„1. Niektóre określone rodzaje odpadów przestają być odpadami w rozumieniu art. 3 pkt 1, gdy zostały poddane procesowi odzysku, w tym recyklingu, i spełniają ściśle kryteria, opracowane zgodnie z następującymi warunkami:

- a) dana substancja lub przedmiot jest powszechnie stosowana do konkretnych celów;
- b) istnieje rynek takich substancji lub przedmiotów bądź popyt na nie;
- c) dana substancja lub przedmiot spełniają wymagania techniczne dla konkretnych celów oraz wymagania obowiązujących przepisów i norm mających zastosowanie do produktów; oraz
- d) zastosowanie danej substancji lub przedmiotu nie prowadzi do niekorzystnych skutków dla środowiska lub zdrowia ludzkiego.

W koniecznych przypadkach kryteria obejmują wartości dopuszczalne zanieczyszczeń i uwzględniają jakiegokolwiek potencjalne niekorzystne oddziaływanie substancji lub przedmiotu na środowisko naturalne.

2. Środki mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, odnoszące się do przyjęcia kryteriów określonych w ust. 1 i wyszczególniające rodzaje odpadów, do których kryteria te są stosowane, są przyjmowane zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 39 ust. 2. Należy uwzględnić między innymi szczegółowe kryteria określające zniesienie statusu odpadu, co najmniej w odniesieniu do kruszyw, papieru, szkła, metalu, opon i tekstyliów.

[...]

4. W przypadkach gdy nie ustalono kryteriów na szczeblu wspólnotowym w ramach procedury, o której mowa w ust. 1 [i 2], państwa członkowskie mogą decydować odrębnie w każdym przypadku, czy dany odpad przestał być odpadem, z uwzględnieniem odnośnego orzecznictwa. O decyzjach takich zawiadamiają Komisję zgodnie z dyrektywą 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego [(Dz.U. 1998, L 204, s. 37), zmienioną dyrektywą 98/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 lipca 1998 r. (Dz.U. 1998, L 217, s. 18)], w przypadkach, gdy ta dyrektywa tego wymaga”.

Prawo estońskie

- 9 W dniu 28 stycznia 2004 r. Riigikogu (parlament) Republiki Estońskiej przyjął jätmeseadus (ustawę o odpadach). Paragrafy 2 i 2¹ ustawy o odpadach, obowiązujące od dnia 18 lipca 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., miały następujące brzmienie:

„Paragraf 2 – Odpady

(1) Odpadami są wszelkie rzeczy ruchome lub zarejestrowane statki, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do których pozbycia się został zobowiązany.

(2) »Pozbycie się« polega na wycofaniu rzeczy ruchomej z użytkowania, zaprzestaniu jej użytkowania lub pozostawieniu jej bez użytku, gdyż użytkowanie tej rzeczy nie jest możliwe z punktu widzenia technicznego lub nie wydaje się racjonalne w świetle okoliczności gospodarczych lub środowiskowych.

[...]

(4) Rząd ustanawia wykaz odpadów, włącznie z odpadami niebezpiecznymi, które spełniają warunki przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu [...], w drodze rozporządzenia.

Paragraf 2¹ – Utrata statusu odpadu

(1) Odpady przestają być odpadami, gdy zostały poddane procesowi odzysku, w tym recyklingu, i spełniają kryteria ustalone na podstawie art. 6 ust. 2 dyrektywy 2008/98[...], opracowane zgodnie z następującymi warunkami:

- 1) dana substancja lub przedmiot są powszechnie stosowane do konkretnych celów;
- 2) istnieje rynek takich substancji lub przedmiotów bądź popyt na nie;
- 3) dana substancja lub przedmiot spełniają wymagania techniczne dla konkretnych celów oraz wymagania przepisów prawnych i norm produktowych;
- 4) zastosowanie danej substancji lub przedmiotu nie prowadzi do niekorzystnych skutków dla środowiska lub zdrowia ludzkiego.

(2) W razie braku ustanowienia kryteriów w rozumieniu ust. 1 niniejszego paragrafu zgodnie z art. 6 ust. 2 dyrektywy 2008/98/WE właściwy dla tej dziedziny minister może, uwzględniając warunki wskazane w ust. 1 pkt 1–4 niniejszego paragrafu, określić w drodze rozporządzenia kryteria, które muszą być spełnione, aby doszło do utraty statusu odpadu.

(3) Takie kryteria muszą obejmować dopuszczalne wartości zanieczyszczeń, jeżeli jest to niezbędne, i uwzględniać możliwy niekorzystny wpływ substancji lub przedmiotu na środowisko i zdrowie.

(4) Proces odzysku, po którym odpady przestają być odpadami, musi zostać wskazany w zezwoleniu odpadowym bądź w zintegrowanym zezwoleniu środowiskowym udzielonym na podstawie *tööstusheite seadus* (ustawy o emisjach przemysłowych), które to zezwolenia wydane zostały na rzecz przedsiębiorstwa przeprowadzającego proces odzysku”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 10 Tallinna Vesi zajmuje się odprowadzaniem ścieków bytowych miasta Tallinn (Estonia) i jego okolic, a także oczyszczaniem ścieków w instalacji stosującej technologię osadu czynnego. Z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że osady ściekowe pochodzące z procesu oczyszczania są przenoszone do zbiorników dla celów rozkładu beztlenowego (fermentacji metanowej). Po poddaniu piętnastodniowemu procesowi rozkładu beztlenowego osady te są odwodniane przy użyciu pras wirowych (filtracyjnych) i przenoszone do miejsca kompostowania dla celów rozkładu tlenowego.
- 11 Tallinna Vesi zamierzała sprzedawać w ten sposób przetwarzane przez siebie osady pochodzące z oczyszczania ścieków bytowych jako ziemię kompostową dla terenów zielonych. Uważa ona, że proces ten odpowiada recyklingowi biologicznemu (kod procesu R3o), i pragnie uzyskać odpowiednie zezwolenie w zakresie odpadów.
- 12 Zgodnie z prawem krajowym recykling ekologiczny jest procesem odzysku odpadów, w trakcie którego odpady są przetwarzane i przestają być odpadami, jeżeli spełnione zostają wymagania techniczne dla konkretnych celów oraz wymagania przepisów prawnych oraz norm produktowych w rozumieniu § 2¹ ust. 1 pkt 3 ustawy o odpadach.
- 13 Republika Estońska dokonała transpozycji art. 6 dyrektywy 2008/98, stanowiąc w § 2¹ ustawy o odpadach, że utrata statusu odpadu może nastąpić wyłącznie na podstawie aktu Unii lub rozporządzenia ministra środowiska określających odnośne kryteria. W szczególności zgodnie z § 2¹ ust. 2 tej ustawy stwierdzenie utraty statusu odpadu przez osady ściekowe przetwarzane przez podmiot taki jak Tallinna Vesi zakładało, że uprzednio minister środowiska określił w odniesieniu do rozpatrywanego rodzaju odpadów w drodze rozporządzenia kryteria, na podstawie których urząd ds. środowiska mógł ocenić, czy przetworzone osady ściekowe przestały być odpadami. Urząd ten nie może zatem na mocy prawa estońskiego opierać się wyłącznie na zasadach określonych w § 2¹ ust. 1 ustawy o odpadach w celu podjęcia decyzji, czy w niniejszym przypadku ze względu na stosowanie przez Tallinna Vesi procesów stabilizacji i higienizacji do osadów ściekowych, przestały one być odpadami i stały się produktami.
- 14 W dacie wydania zezwoleń rozpatrywanych w postępowaniu głównym ani prawo Unii, ani prawo estońskie nie przewidywało zaś takich kryteriów. Z tego względu urząd ds. środowiska nie przyznał kodu R3o procesowi odzysku osadów pochodzących z oczyszczania ścieków bytowych z uwagi na to, że nie został spełniony warunek przewidziany w § 2¹ ust. 1 pkt 3 ustawy o odpadach. Przeprowadzane przez Tallinna Vesi procesy przetwarzania odpadów zostały zatem uznane w dwóch decyzjach wydanych przez urząd ds. środowiska za „biologiczne przetwarzanie poprzedzające odzysk odpadów (kod procesu R12o)”.

- 15 W dniach 1 grudnia 2014 r. i 20 lipca 2015 r. Tallinna Vesi wniosła skargi do Tallinna Halduskohus (sądu administracyjnego w Tallinnie, Estonia) mające na celu częściowe uchylenie tych dwóch decyzji i nakazanie urzędowi ds. środowiska zmiany wynikających z nich zezwoleń lub ewentualnie wydanie nowych zezwoleń opartych na kodzie procesu R3o. Skargi te zostały oddalone wyrokiem z dnia 15 lipca 2016 r. ze względu na brak wymagań technicznych, przepisów prawnych i norm produktowych. Tallinna Vesi wniosła wówczas środek odwoławczy od tego wyroku.
- 16 W tych okolicznościach Tallinna Ringkonnakohus (sąd apelacyjny w Tallinnie, Estonia) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy art. 6 ust. 4 dyrektywy 2008/98 należy interpretować w ten sposób, że z tym przepisem zgodny jest krajowy akt prawny, który przewiduje, że – w przypadku braku ustanowienia na szczeblu Unii w odniesieniu do pewnego rodzaju odpadów kryteriów dla utraty statusu odpadu – utrata statusu odpadu uzależniona jest od tego, czy dla konkretnego rodzaju odpadów określono takie kryteria na podstawie ogólnie obowiązującego krajowego aktu prawnego?
- 2) Czy art. 6 ust. 4 zdanie pierwsze dyrektywy 2008/98 przyznaje posiadaczowi odpadów – w przypadku braku ustanowienia na szczeblu Unii w odniesieniu do pewnego rodzaju odpadów kryteriów dla utraty statusu odpadu – prawo żądania od właściwego organu lub sądu państwa członkowskiego ustalenia utraty statusu odpadu zgodnie z odnośnym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości i niezależnie od tego, czy dla konkretnego rodzaju odpadów określono takie kryteria na podstawie ogólnie obowiązującego krajowego aktu prawnego?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

- 17 Poprzez swoje pytania, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 6 ust. 4 dyrektywy 2008/98 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak rozpatrywane w sprawie głównej, na mocy którego – jeśli nie określono na poziomie Unii żadnego kryterium ustalania utraty statusu odpadu w odniesieniu do określonego rodzaju odpadów – utrata takiego statusu jest uzależniona od istnienia kryteriów określonych na podstawie ogólnie obowiązującego krajowego aktu prawnego dotyczącego tego rodzaju odpadów, i czy w takich okolicznościach posiadacz odpadów może żądać od właściwego organu państwa członkowskiego lub od sądu tego państwa członkowskiego stwierdzenia utraty statusu odpadu zgodnie z orzecznictwem Trybunału.
- 18 Należy przypomnieć, że art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98 definiuje pojęcie „odpadów” jako każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się został zobowiązany.
- 19 Artykuł 6 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2008/98 określa warunki, którym odpowiadać powinny ściśle kryteria pozwalające na ustalenie, jakie odpady przestają być odpadami w rozumieniu art. 3 pkt 1 tej dyrektywy, w sytuacji gdy poddano je procesowi odzysku lub recyklingu.
- 20 Na mocy art. 6 ust. 2 dyrektywy 2008/98 Komisji powierzono ustanowienie przepisów wykonawczych do ust. 1 tego artykułu dla celów przyjęcia szczegółowych kryteriów umożliwiających ustalenie utraty statusu odpadu. Jest bezsporne, że takie przepisy nie zostały przyjęte w odniesieniu do osadów ściekowych, takich jak w sprawie głównej, które poddano procesowi odzysku.
- 21 W takich okolicznościach państwa członkowskie mogą, jak wynika z brzmienia art. 6 ust. 4 dyrektywy 2008/98, decydować odrębnie w każdym przypadku, czy dany odpad przestał być odpadem, przy czym są obowiązane, gdy wymaga tego dyrektywa 98/34, zmieniona dyrektywą 98/48, zawiadomić Komisję o normach i przepisach technicznych przyjętych w tym względzie.

- 22 W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że prawodawca Unii przewidział zatem konkretnie, że państwa członkowskie są upoważnione do przyjmowania środków dotyczących utraty statusu odpadu przez daną substancję lub dany przedmiot, nie uściślając jednakże charakteru tych środków.
- 23 W tym względzie należy uściślić, że ponieważ środki przyjęte na podstawie art. 6 ust. 4 dyrektywy 2008/98, podobnie jak uregulowania Unii przyjęte na podstawie ust. 2 tego artykułu, prowadzą do utraty statusu odpadu, a tym samym do zakończenia ochrony, którą gwarantuje prawo regulujące odpady w odniesieniu do środowiska i zdrowia ludzkiego, muszą one zapewniać poszanowanie warunków określonych w ust. 1 lit. a)–d) wspomnianego artykułu, a w szczególności uwzględnić wszelki możliwy niekorzystny wpływ danej substancji lub danego przedmiotu na środowisko i zdrowie ludzkie.
- 24 Ponadto z brzmienia art. 6 ust. 4 dyrektywy 2008/98 wynika, że państwa członkowskie mogą przewidzieć możliwość podejmowania decyzji dotyczących indywidualnych przypadków, w szczególności na podstawie wniosków złożonych przez posiadaczy substancji lub przedmiotu zakwalifikowanego jako „odpad”, lecz mogą również przyjąć normę lub przepis techniczny dotyczące odpadów pewnej kategorii lub określonego rodzaju odpadów. Jak bowiem zauważyła rzecznik generalna w pkt 49 opinii, zawarty w tym przepisie obowiązek zawiadomienia Komisji o takich środkach, gdy wymaga tego dyrektywa 98/34, zmieniona dyrektywą 98/48, dotyczy projektów przepisów technicznych, a nie indywidualnych decyzji.
- 25 Artykuł 6 ust. 4 dyrektywy 2008/98 nie stoi zatem na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, na mocy którego w braku określenia na poziomie Unii kryteriów ustalania utraty statusu odpadu w odniesieniu do określonego rodzaju odpadów, utrata takiego statusu zależy od istnienia kryteriów określonych na podstawie ogólnie obowiązującego krajowego aktu prawnego dotyczącego tego rodzaju odpadów.
- 26 W drugiej kolejności z fakultatywnego charakteru działania państwa członkowskiego, o którym to charakterze świadczy użycie w pierwszym zdaniu tego przepisu czasownika „móc”, wynika, że państwo to może także uznać, iż niektóre odpady nie mogą przestać być odpadami, i powstrzymać się od przyjęcia uregulowania dotyczącego utraty przez nie statusu odpadu.
- 27 Jednakże, jak zauważyła rzecznik generalna w pkt 44 opinii, państwo to ma obowiązek zadbania o to, by takie powstrzymanie się nie stanowiło przeszkody dla realizacji celów dyrektywy 2008/98, takich jak zachęcanie do stosowania hierarchii postępowania z odpadami przewidzianej w art. 4 tej dyrektywy lub, jak wynika z jej motywów 8 i 29, do poddawania odpadów odzyskowi oraz do wykorzystywania odzyskanych materiałów w celu ochrony zasobów naturalnych i umożliwienia ustanowienia gospodarki o obiegu zamkniętym. W tym kontekście zadaniem Komisji i ewentualnie państw członkowskich jest uwzględnienie wszystkich istotnych czynników oraz najnowszego stanu wiedzy naukowej i technicznej w celu przyjęcia ścisłych kryteriów umożliwiających organom i sądom krajowym stwierdzenie utraty statusu odpadu przez odpad poddany procesowi odzysku pozwalającemu na jego użytkowanie bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska.
- 28 W niniejszym przypadku z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi wynika, że odzysk osadów ściekowych obejmuje pewne ryzyka dla środowiska i zdrowia ludzi, w szczególności związane z obecnością substancji niebezpiecznych. W odniesieniu zaś do takich substancji państwo członkowskie przy uwzględnieniu swobody uznania, jakim dysponuje zgodnie z rozważaniami przedstawionymi w dwóch poprzednich punktach, może nie stwierdzić utraty statusu odpadu przez dany produkt lub daną substancję ani nie określić żadnej normy, której spełnienie prowadziłoby do zniesienia statusu odpadu w odniesieniu do tego produktu lub tej substancji.
- 29 Należy ponadto przypomnieć, iż przewidziane w art. 6 ust. 1 dyrektywy 2008/98 warunki, którym muszą odpowiadać ściśle kryteria pozwalające na ustalenie, jakie odpady przestają być odpadami w rozumieniu art. 3 pkt 1 tej dyrektywy, gdy zostały poddane procesowi odzysku, w tym recyklingu,

nie są w stanie same w sobie umożliwić wykazania w sposób bezpośredni, że pewnych odpadów lub pewnych kategorii odpadów nie należy już za takie uważać (zob. podobnie wyrok z dnia 7 marca 2013 r., Lapin ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri, C-358/11, EU:C:2013:142, pkt 55).

- 30 W konsekwencji należy stwierdzić, że art. 6 ust. 4 dyrektywy 2008/98 nie umożliwia posiadaczowi odpadów, takiemu jak Tallinna Vesi, w okolicznościach takich jak rozpatrywane w sprawie głównej żądania od właściwego organu państwa członkowskiego lub od sądu tego państwa członkowskiego stwierdzenia utraty statusu odpadu.
- 31 Przy uwzględnieniu powyższych rozważań na zadane pytania należy odpowiedzieć, iż art. 6 ust. 4 dyrektywy 2008/98 należy interpretować w ten sposób, że:
- nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak rozpatrywane w sprawie głównej, na mocy którego – jeśli nie określono na poziomie Unii żadnego kryterium ustalania utraty statusu odpadu w odniesieniu do określonego rodzaju odpadów – utrata takiego statusu jest uzależniona od istnienia kryteriów określonych na podstawie ogólnie obowiązującego krajowego aktu prawnego dotyczącego tego rodzaju odpadów, oraz
 - nie umożliwia on posiadaczowi odpadów w okolicznościach takich jak rozpatrywane w sprawie głównej żądania od właściwego organu państwa członkowskiego lub od sądu tego państwa członkowskiego stwierdzenia utraty statusu odpadu.

W przedmiocie kosztów

- 32 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 6 ust. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że:

- **nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak rozpatrywane w sprawie głównej, na mocy którego – jeśli nie określono na poziomie Unii Europejskiej żadnego kryterium ustalania utraty statusu odpadu w odniesieniu do określonego rodzaju odpadów – utrata takiego statusu jest uzależniona od istnienia kryteriów określonych na podstawie ogólnie obowiązującego krajowego aktu prawnego dotyczącego tego rodzaju odpadów, oraz**
- **nie umożliwia on posiadaczowi odpadów w okolicznościach takich jak rozpatrywane w sprawie głównej żądania od właściwego organu państwa członkowskiego lub od sądu tego państwa członkowskiego stwierdzenia utraty statusu odpadu.**

Podpisy